

Alerty prawne
DZP

Amerykańskie *class action* dla polskich konsumentów

Powództwa przedstawicielskie – nowy instrument ochrony interesów konsumentów

29 sierpnia weszły w życie przepisy zmieniające ustawę o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”). Nowe regulacje implementują do polskiego porządku prawnego Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828. Celem nowych przepisów jest **zwiększenie w znaczący sposób zakresu ochrony interesów konsumentów**, poprzez wprowadzenie możliwości występowania z powództwami wytaczanymi na rzecz konsumentów przez podmioty upoważnione (tzw. powództwa przedstawicielskie).

Wpływ nowych przepisów na sytuację przedsiębiorców

- Ustawa wprowadza model **powództw grupowych przeciwko przedsiębiorcom o stwierdzenie stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów** lub o roszczenia (odszkodowania) związane ze stosowaniem takich praktyk.
- Pozew przeciwko przedsiębiorcy w postępowaniu grupowym będzie mógł wytoczyć **podmiot upoważniony**, którym będą mogły zostać organizacje konsumenckie oraz inne podmioty działające na rzecz zapewnienia ochrony interesów konsumentów. Podmiotem upoważnionym stanie się także Rzecznik Finansowy.
- Poza stwierdzeniem stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów oraz **zasądzeniem odszkodowania** w postępowaniu grupowym możliwe będzie żądanie od przedsiębiorcy naprawy, wymiany, obniżenia lub zwrotu ceny, a także rozwiązania umowy.
- Przedsiębiorca może zostać także zobowiązany przez sąd powszechny do **złożenia oświadczenia w odpowiedniej formie i treści**.

- Przedsiębiorcy powinni liczyć się również z wprowadzonymi przez Ustawę preferencjami dowodowymi. Sąd na wniosek podmiotu upoważnionego będzie mógł nakazać pozwanemu przedsiębiorcy lub osobie trzeciej wyjawienie lub wydanie środka dowodowego. Na przedsiębiorcę uchylającego się od tego obowiązku może zostać nałożona **grzywna w wysokości do 50 000 zł**.
- Opóźnienia w wykonaniu wyroków będą miały dotkliwe konsekwencje finansowe. Na przedsiębiorcę, który z opóźnieniem wykona prawomocny wyrok w sprawie o stwierdzenie stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów, sąd może nałożyć **grzywnę w wysokości do 5 000 000 zł**.

Zdaniem ekspertów DZP

W samym tylko 2023 r. Prezes UOKiK wystosował 438 wystąpień do przedsiębiorców z zakresu ochrony interesów konsumentów, wszczął 209 postępowań celem wyjaśnienia, czy doszło do naruszenia interesów konsumentów i nałożył 422 mln zł kar pieniężnych za stosowanie praktyk naruszających te interesy. Znacząca część z tych spraw była wynikiem skarg czy sygnałów pochodzących bezpośrednio od konsumentów. Statystyki te pozwalają przyjąć, że **konsumenci mogą często decydować się na skorzystanie z możliwości procesowych jakie dają nowe przepisy**. Niewątpliwie, możliwość uzyskania określonej kwoty pieniężnej tytułem odszkodowania może okazać się o wiele atrakcyjniejsza, aniżeli osobista satysfakcja z nałożonej na przedsiębiorcę przez Prezesa UOKiK kary pieniężnej.

Dodatkową zachętę dla konsumentów we wszczynaniu postępowań sądowych stanowić będą **preferencyjne zasady ustalania wysokości opłat** od pozwów, jak również sama możliwość prowadzenia sprawy przeciwko przedsiębiorcy bez konieczności angażowania się w proces. Innym czynnikiem wpływającym na popularność konsumenckich pozwów grupowych jest **możliwość wstępowania Prezesa UOKiK do toczących się spraw** na prawach prokuratora oraz popierania zasadności roszczeń decyzjami wydanymi przez krajowy organ antymonopolowy oraz przez zagraniczne organy ochrony konkurencji.

Teoretycznie, powództwa przedstawicielskie będą mogły być wytaczane bez względu na sektor B2C, w którym działa przedsiębiorca. Wydaje się natomiast, że przedsiębiorcy z takich branż jak: **usługi finansowe (pożyczkowe), usługi turystyczne, deweloperskie oraz telekomunikacyjne** mogą najczęściej stawać się celem grupowych roszczeń konsumenckich. Wysoka wartość oferowanych w tych branżach towarów i usług, wpływająca na potencjalną wysokość odszkodowania, może zachęcać konsumentów do podjęcia próby uzyskania korzystnego orzeczenia na drodze sądowej.

W czym możemy pomóc?

Multidyscyplinarny zespół DZP, w skład którego wchodzi prawnicy procesowi oraz doradcy z zakresu prawa konkurencji (w tym byli pracownicy UOKiK), skutecznie wspiera klientów kancelarii w sprawach dotyczących zarzutów naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w tym w sporach sądowych zawisłych na skutek decyzji Prezesa UOKiK. Zakres naszego wsparcia obejmuje m.in:

- audyt procedur i regulaminów pod kątem ich zgodności z przepisami konsumenckimi,
- dostosowanie polityki informacyjnej do wymogów prawa oraz stanowisk zajmowanych przez Prezesa UOKiK,
- weryfikację komunikacji kierowanej do konsumentów w kanale on-line oraz w ramach kampanii promocyjnych pod kątem ryzyka wprowadzenia konsumentów w błąd,
- przygotowanie do sporów sądowych, w tym opracowanie strategii obrony i zebranie koniecznego materiału dowodowego,
- wsparcie i reprezentację w toku procesów sądowych.

Kto będzie moim doradcą?

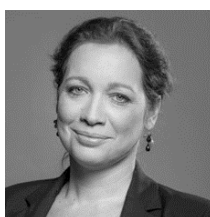
Łukasz Wojdalski
Partner | Praktyka
Postępowañ Spornych
E: lukasz.wojdalski@dzp.pl
M: +48 504 230 500

dr Jarosław Łukawski
Partner | Szef Praktyki
Prawa Konkurencji
E: jaroslaw.lukawski@dzp.pl
M: +48 694 818 382

Zuzanna Chojecka
Senior Associate | Praktyka
Postępowañ Spornych
E: zuzanna.chojecka@dzp.pl
M: +48 512 628 325

Marta Balcerowska
Senior Associate | Praktyka
Prawa Konkurencji
E: marta.balcerowska@dzp.pl
M: +48 660 440 032